

Dosarul nr.3r-141/18

Prima instanță: (Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani) S. Papuha

Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) E. Palanciuc, V. Buhnaci, V. Clima

DECIZIE

4 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Luiza Gafton
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Rumitox”, Balan Vladimir,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Rumitox” împotriva Serviciului Fiscal de Stat privind anularea actelor administrative,

împotriva încheierii din 14 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea privind repunerea în termenul de declarare a apelului și s-a restituit apelul declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Rumitox”, Balan Vladimir, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen,

c o n s t a ț ă:

La 22 septembrie 2014, administratorul insolvabilității Societății cu Răspundere Limitată „Rumitox”, Balan Vladimir s-a adresat în instanța de judecată, cu cererea de chemare în judecată împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat solicitând anularea Deciziei Inspectoratului Fiscal de Stat Fălești nr.1139/2/8 din 22 iulie 2014 prin care s-a încasat din contul societății în bugetul de stat sumele impozitelor și plăților în mărime de 8 405 900 de lei.

La 25 martie 2015, administratorul insolvabilității Societății cu Răspundere Limitată „Rumitox”, Balan Vladimir s-a adresat în instanța de judecată, cu cererea de chemare în judecată împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat solicitând anularea Deciziei Inspectoratului Fiscal de Stat Fălești nr.2348/2/8 din 23 decembrie 2014 prin care s-a anulat sumele impozitelor, majorărilor, amenzilor calculate în baza deciziei asupra cazului de încălcare a legislației nr.1139/2/8 din 22 iulie 2014.

Prin încheierea din 01 decembrie 2015 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, cauzele civile au conexasse într-un singur proces.

Prin hotărârea din 08 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Rumitox” împotriva

Serviciului Fiscal de Stat privind anularea actelor administrative, s-a respins ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 02 august 2017, lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Rumitox”, Balan Vladimir a declarat apel solicitând, repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea apelului, casarea hotărârii menționate și emiterea unei decizii de admitere a cererii de chemare în judecată.

Prin încheierea din 14 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea lichidatorului Societății cu Răspundere Limitată „Rumitox”, Balan Vladimir privind repunerea în termenul de declarare a apelului și s-a restituit apelul, ca fiind depus în afara termenului legal.

La 10 mai 2018, lichidatorului Societății cu Răspundere Limitată „Rumitox”, Balan Vladimir a declarat recurs împotriva încheierii din 14 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii menționate, repunerea în termenul de declarare a apelului și restituirea pricinii în instanța de apel la stadia punerii pe rol a cererii de apel.

În motivare, a relatat că nu este de acord cu încheierea. Soluția instanței de apel este neîntemeiată și contravine principiilor art.6 și 13 al Convenției. Instanța de apel nu a ținut cont de faptul că instanța de fond nu a respectat prevederile art.236 alin. (4) Cod de procedură civilă și nu expediat reclamantului în termen de 5 zile copia dispozitivului hotărârii. Iar lichidatorului Societății cu Răspundere Limitată „Rumitox”, a aflat despre hotărârea instanței de fond la 1 august 2017, de pe pagina web a instanței.

A ignorat faptul că apelul a fost declarat, cu o întârziere de 22 de zile de la împlinirea termenului de declarare a apelului împotriva unei hotărâri care a fost pronunțată în lipsa reclamantului.

Prin soluția instanței de apel se încalcă dreptul apelantului la un proces echitabil și la un recurs efectiv.

La examinarea cererii privind repunerea în termenul de atac instanța a interpretat eronat jurisprudența CtEDO și nu a făcut nici o referire la perioada de reînnoire și că acest termen expirat de la începutul termenului de declarare a apelului ar fi sau nu un termen rezonabil în care apelantul urma să facă pașii necesari pentru a se informa de derularea procesului.

În opinia recurentului omiterea termenului de 30 de zile pentru declararea apelului este justificată, iar cererea de repunere în termen întemeiată, dat fiind faptul că instanța de fond nu a respectat obligația de a expedia reclamantului copia dispozitivului în termen de 5 zile, așa cum prevede legea în cazul în care dispozitivul se pronunță în lipsa părții.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs relevă următoarele.

Conform prevederilor art.425 Cod de procedură civilă termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a emis încheierea contestată la 14 martie 2018.

Potrivit scrisori de comunicare, instanța de apel a expediat părților încheierea la 20 aprilie 2018, însă date ce ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la dosar lipsesc.

Cererea de recurs a fost declarată la 10 mai 2018, respectiv în termenul prevăzut de art.425 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.426 alin. (2) și (3) din Codul de procedura civilă, recursul se depune la instanța a cărei încheiere se atacă.

Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate din următoarele considerente.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că, art. 6 § 1 din Convenție îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil.

În acest sens, a constatat că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6.1 din Convenție, include printre altele dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră pertinente pentru cauza lor.

Din examinarea actelor anexate la dosar, Colegiul reține următoarea situație de fapt.

Instanța de fond a pronunțat dispozitivul hotărârii judecătorești pe cauza dată, la 08 iunie 2017.

La pronunțarea dispozitivului, reprezentantul Societății cu Răspundere Limitată „Rumitox”, nu a fost prezent.

Din conținutul scrisorii de comunicare, reiese că instanța a expediat reclamantului copia dispozitivului, la 20 iunie 2017 (f.d.149).

La 2 august 2017, lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Rumitox”, Balan Vladimir a declarat apel împotriva hotărârii din 8 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

În conformitate cu art.362 alin.(1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, reieșind din norma citată mai sus termenul legal de declare a apelului, pentru apelant a expirat la 8 iulie 2017.

Potrivit art.362 alin. (3) Codul de procedură civilă repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

Lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Rumitox”, Balan Vladimir, declarând apel la 02 august 2017, a solicitat repunerea în termenul de atac, relatând că termenul a fost omis deoarece dispozitivul hotărârii a fost pronunțat în lipsa reclamantului, iar instanța de fond nu a expediat reclamantului copia dispozitivului în termen de 5 zile, așa cum prevede legea în cazul în care dispozitivul se pronunță în lipsa părții, iar despre hotărârea instanței a aflat la 1 august 2017.

Colegiul consideră neîntemeiate argumentele recurentului, or la 08 iunie 2017, instanța de fond constatând lipsa neîntemeiată a reclamantului în ședința de judecată, a dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia și a adoptat hotărârea.

Codul de procedură civilă reglementează la art. 102 alin. (4)¹ că participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Reieșind din norme de drept citată supra, reprezentantul Societății cu Răspundere Limitată „Rumitox”, odată ce a fost citată legal și prezent anterior în ședințele de judecată, nu mai este în drept să invoce motive de necitarea, or, fiind persoană cointeresată în soluționarea acestui litigiu urma să-și asume un rol activ și să se intereseze care este soluția luată de către instanța în pricina dată, iar în cazul în care nu este de acord, să exercite calea de atac în termenul stabilit de art. 362 din Codul de procedură civilă.

În acest context, susținerile recurentului precum că instanța de fond nu a respectat prevederile art.236 alin.(4) Cod de procedură civilă și nu a expediat reclamantului copia dispozitivului în termen de 5 zile, așa cum prevede legea, sunt nejustificate și neîntemeiate și nu au decât scopul de induce în eroare instanța de judecată.

Totodată, instanța de recurs menționează că dispozitivul hotărârii contestate cu apel, după pronunțare se publică și pe pagina web a instanței, astfel, apelantul oricând putea face cunoștință cu dispozitivul hotărârii.

În speță, reprezentantul Societății cu Răspundere Limitată „Rumitox”, nu a invocat motive mai presus de voința sa pentru declararea apelului peste termen.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, din motivul nerespectării de către partea obligată la îndeplinirea actului de procedură în termenul legal imperativ prevăzut de lege, intervine decăderea.

Soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că ține de obligația apelantului de a lua măsurile necesare privind protejarea dreptului său de acces la instanță, prin urmare nu rezultă nicio încălcare a art. 6 § 1.

Colegiul conchide că instanța de apel corect a apreciat începutul curgerii termenului de atac cu apel și corect a restituit cererea de apel apelantului or, aceasta nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond nu a depus cererea de apel în termenul legal de atac, precum și motive întemeiate privind repunerea în termen a apelului nu s-au constatat.

Din analiza art.113 Cod de procedură civilă rezultă că odată cu împlinirea termenului se produc și efectele încetării posibilității de a mai folosi dreptul de atac asupra hotărârii.

Așadar, termenele procedurale prin existența lor nu fac altceva decât să asigure certitudinea drepturilor și stabilitatea raporturilor juridice, fapt ce duce în mod evident

la respectarea principiului legalității, pe de o parte, și a interesului părților de a-și pregăti temeinic apărarea, astfel încât să nu fie supuse unor sancțiuni severe, pe de altă parte.

Decăderea reprezintă sancțiunea procesuală ce constă în pierderea dreptului privitor la declararea unei căi de atac sau la îndeplinirea unui alt act de procedura, neexercitat în termenul prescris de lege.

Potrivit jurisprudenței CtEDO dreptul de acces la o instanță poate fi astfel supus, în anumite circumstanțe, unor restricții legitime, cum ar fi termenele legale pentru prescripție (Stubbings și alții împotriva Regatului Unit pct. 51 -52).

În hotărârea Ponomaryov vs. Ucraina 3236/03 din 03 aprilie 2008, a statuat că dacă termenul pentru introducerea unei căi ordinare de atac este reînnoit după un interval considerabil și pentru motive care nu par să fie foarte convingătoare, o asemenea decizie ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Curtea a admis că revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termenul de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință.

Art.116 alin.(4) Codul de procedură civilă, statuează că repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură, *la caz nu este aplicabilă deoarece recurentul nu a invocat împrejurări care l-au împiedicat a declara apelul în termenul legal.*

Corect a reținut instanța de apel că motivele indicate de apelant nu sunt de natură de a repune în termenul de declarare a apelului.

Astfel, depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 8 iunie 2017, la 2 august 2017, demonstrează o neglijență a drepturilor procedurale stipulate în legislația națională.

Colegiu reține că pentru a se putea cere repunerea în termenul de declarare a apelului, partea trebuie să facă dovada existenței unei împrejurări mai presus de voința sa, deci a unei împrejurări care să excludă culpa părții respective, însă se constată contrariul.

În afară de aceasta, în conformitate cu art. 56 alin. (3) și 61 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Instanța de recurs notează că instanța de apel, corect a concluzionat despre restituirea cererii de apel declarată de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Rumitox”, Balan Vladimir, deoarece apelanta a omis termenul legal de contestare a

hotărârii judecătorești, precum și motive întemeiate privind repunerea în termen a apelului nu s-au constatat.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 427 lit. a) art.428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Rumitox”, Balan Vladimir.

Se menține încheierea din 14 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Rumitox” împotriva Serviciului Fiscal de Stat privind anularea actelor administrative.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecători

Luiza Gafton

Dumitru Mardari